

SJÄLVSTYRELSEPOLITISKA NÄMNDENS YTTRANDE
över landskapsstyrelsens vid landstingsåret
1978-79 enligt 32 § landstingsordningen av-
givna redogörelse.

Landskapsstyrelsen har den 17 november 1978 till självstyrelsepolitiska nämnden lämnat i 32 § landstingsordningen förutsatt redogörelse avseende perioden 1.11 1977 - 31.10 1978. Självstyrelsepolitiska nämnden har över redogörelsen hört lantrådet Alarik Häggblom, kanslichefen Gunnar Jansson, lagberedningschefen Christer Jansson, regionplanechefen Stig Svahnström, utvecklingsplaneraren Yngve Mörn, utbildningschefen Lemart Winqvist, planeringsrådets ordförande lantmätteriingenjören Bertel Fagerlund samt rektor vid Ålands lyceum Börje Karlsson. Nämnden har beslutat att avgiva särskilt yttrande till landstinget. I berättelsen redogörs för ärenden, av vilka flertalet behandlats redan i tidigare redogörelser. Utöver de i redogörelsen nämnda ärendena har nämnden diskuterat de åtgärder, som sjöfartsstyrelsen vidtagit i den åländska skärgården, genom anbringande av förtöjningsanordningar.

Sjömansskatten.

Landskapsstyrelsen redogör för situationen i fråga om verkställigheten av det s.k. kompensationsavtalet mellan Finland och Sverige beträffande de ersättningar som skall utgå till de åländska kommunerna för bortfallet av sjömansskatt för åländska sjömän anställda i svenska handelsflottan. Härutöver kan i fråga om nuläget antecknas, att enligt riksmyndigheternas uppfattning utbetalningen av ersättningarna fordrar att beloppet skall intagas i statsbudgeten. Nämnden konstaterar också att anslag upptagits i fjärde tillägg till statsförslaget 1978.

Användningen av Finlands och Ålands flagga.

Såsom landskapsstyrelsen i redogörelsen framhåller har den svenskspråkiga texten i riksförordningen om flaggning med Finlands flagga (FFS 383/78) fått en missvisande utformning såvitt gäller användningen av Finlands flagga "på offentlig byggnad i landskapet Åland". Nämnden ansluter sig till landskapsstyrelsens uppfattning att flaggningen med Finlands flagga på de officiella flaggdagarna icke avsett gälla andra än landskapets och statens offentliga byggnader. Oaktat i förslaget till revision av självstyrelselagstiftningen föreslås reformer i fråga om bestämmelserna i användningen av rikets och Ålands flagga borde för tydlighetens skull den nuvarande svenskspråkiga tex-

ten i gällande riksförordning ändras. Nämnden emotser att landskapsstyrelsen vidtar åtgärder i detta avseende. I övrigt noteras med tillfredsställelse de förbättringar som den nya flaggförordningen innebär.

Nordiskt och gränsregionalt samarbete.

Det s.k. skärgårdsprojektet som utföres inom ramen för av nordiska ministerrådet beviljade medel avser att belysa samspelet mellan den bofasta befolkningens levnadsvillkor och de omgivande regionernas rekreationsbehov. Såsom ett första delprojekt ingår "båtlivet och dess inverkan på skärgården" och såsom ett andra delprojekt "uthyrningsstugor i samband med gårdsbruk, turism och skärgårdsföretag". Projektledningen har i informations- och samordnings-syfte etablerat kontakter med organen för de tidigare existerande samarbetsformerna mellan Stockholmsregionen - Åland - Åboland. Sistnämnda samarbete syftar till ett mera vittgående samarbetsfält men inriktar sig i första hand på arbete med katastrofberedskapen och småbåtstrafik. De redan inledda projekten och samarbetet bedöms ge erfarenheter som kan utnyttjas vid andra nordiska samarbetsprojekt.

Provet i studentexamen i finska.

Såsom framgår av denna respektive föregående redogörelse till självstyrelsepolitiska nämnden har åtgärderna för en ändring av studentexamensproven för de åländska abiturienterna icke lett till något påtagligt resultat. Noteras kan dock att förslaget om en studentexamen med en grunddel och en överkurs kommer att bearbetas av studentexamensnämnden, som tillsatt en arbetsgrupp för uppgiften. En sådan ändrad examensform skulle kunna föreligga tidigast 1980.

Självstyrelsepolitiska nämnden har inhämtat att landskapsstyrelsen ånyo avser att ta upp frågan om formerna för studentexamen i finska för de åländska abiturienterna.

Radio och TV.

Självstyrelsepolitiska nämnden noterar att landskapsstyrelsen på basen av landstingets hemställan och hittills föreliggande utredningar och utlåtanden skall tillsätta en utredning som närmare utläser den ekonomiska sidan av saken innan eventuella framställningar om ökat landskapsinflytande kan föreläggas.

Frimärksfrågan.

Frågan om utgivande av särskilda frimärken för Åland har, såsom nämnes i redogörelsen, utretts av en särskild arbetsgrupp på post- och telegrafstyrelsens uppdrag. Arbetsgruppens betänkande har överlämnats till trafikministeriet som nu har att ta ställning i ärendet. Självstyrelsepolitiska

nämnden har liksom landskapsstyrelsen ansett det vara skäl att tills vidare avvakta trafikministeriets ställningstagande. Enligt nämndens uppfattning är frågan även därefter öppen för fortsatta underhandlingar med riksmyndigheterna.

Förtöjningsanordningar i skärgården.

På åtgärd av sjöfartsstyrelsen har på vissa håll i den åländska skärgården anbringats förtöjningsanordningar, de s.k. järntenarna, till säkerställande av samfärdseln invid allmänna farleder. Till grund för åtgärderna åberopas bestämmelserna i 4 kap. 5 § Vattenlagen:

"Staten eller annan, som sätter allmän farled i stånd, må utan att ansöka om tillstånd därtill i vattendrag eller på dess strand förlägga remmare, märken, fyrar och andra erforderliga anordningar för utmärkande av allmän farled och säkerställande av samfärdseln däri, så ock för ändamålet använda naturföremål och, såframt därav ej förorsakas nämnvärd skada, avlägsna för märkens och anordningars synlighet menliga hinder.

Ej må dock i 1 mom. avsedda märken och anordningar, såframt ej tvingande behov därtill föreligger, utan ägarens samtycke förläggas på annan tillhörig tomt, byggnadsplats, trädgård, upplagsplats, badstrand eller annat område för särskilt bruk."

Även om anordningarna förlagts till platser som inte avses i 2 mom. finner självstyrelsepolitiska nämnden det anmärkningsvärt att sådana nya anordningar anbringas utan att märkägarna på förhand meddelats.

Med hänvisning till ovanstående föreslår självstyrelsepolitiska nämnden att Landstinget måtte anteckna sig landskapsstyrelsens redogörelse till kännedom.

Mariehamn den 1 januari 1979.

På självstyrelsepolitiska nämndens vägnar:

Nils Dahlman

talman

Henrik Gustafsson

sekreterare.

Närvarande i nämnden: ordföranden, talmannen Nils Dahlman, viceordföranden, vtm Fagerholm samt vtm Olof Jansson och ltmn Wiklöf och Andersson.